

26. 9. 2000

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Vyklizení služebního bytu a úprava vzniku práva užívání k takovému bytu

Odvolací soud zaujal v projednávané věci právní názor, že pro posouzení charakteru předmětného bytu jako bytu podle § 8 zákona č. [102/1992](#) Sb. je rozhodující okolnost, zda žalobkyně byla ke dni účinnosti citovaného zákona nájemkyní tohoto bytu

Nejvyšší soud České republiky rozhodl v senátě složeném z předsedkyně Doc. JUDr. Věry Korecké, CSc. a soudců JUDr. Miroslava Feráka a JUDr. Michala Mikláše v právní věci žalobkyně A. L., zastoupené advokátem, proti žalovanému M. L., zastoupenému advokátkou, o vyklizení bytu, vedené u Okresního soudu Praha - východ pod sp. zn. 4 C 43/97, o dovolání žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 30. června 1998, č.j. 27 Co 184/98-39, takto:

Rozsudek Krajského soudu v Praze ze dne 30. června 1998, č.j. 27 Co 184/98-39, se zrušuje a věc se vrací krajskému soudu k dalšímu řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Okresní soud Praha - východ rozsudkem ze dne 25.8.1997, č.j. 4 C 43/97-18, uložil žalovanému povinnost vyklidit byt č. 6 o třech pokojích, kuchyni a příslušenství v prvním patře domu č.p. 1724 v B. (dále "předmětný byt") do třiceti dnů po zajištění náhradního ubytování; současně rozhodl o nákladech řízení. Po provedeném dokazování dospěl k závěru, že předmětný byt je bytem, který má přechodně charakter bytu služebního ve smyslu ustanovení § 8 zákona č. [102/1992](#) Sb., jehož výlučnou nájemkyní je žalobkyně, neboť vzhledem k ust. § 709 obč.zák. je zde vyloučen vznik práva společného nájmu bytu manželů. Protože manželství účastníků bylo ke dni 26.6.1996 pravomocně rozvedeno, shledal žalobu na vyklizení žalovaného důvodnou, přičemž s poukazem na ust. § 713 odst. 1 obč.zák. vázal jeho povinnost k vyklizení na zajištění náhradního ubytování s odůvodněním, že je rozvedený a nemá ve výchově nezletilé dítě.

K odvolání žalovaného Krajský soud v Praze rozsudkem ze dne 30.6.1998, č.j. 27 Co 184/98-39, změnil rozsudek soudu prvního stupně tak, že žalobu na vyklizení předmětného bytu zamítl. Dále rozhodl o nákladech řízení před soudy obou stupňů. Odvolací soud, poté, co doplnil dokazování listinnými důkazy, dospěl na rozdíl od soudu prvního stupně k závěru, že účastníkům svědčí k předmětnému bytu právo společného nájmu bytu manželů. Na základě zjištění, že dům, v němž se předmětný byt nachází, je ve vlastnictví obce, že nejde o dům výhradně určený pro ubytování vojáků z povolání a občanských pracovníků vojenské správy, a že žalobkyně uzavřela smlouvu o nájmu tohoto bytu dne 8.10.1992 dovedl, že předmětný byt není bytem ve smyslu ustanovení § 8 zákona č. [102/1992](#) Sb., když ke dni účinnosti citovaného zákona, tj. k 5.3.1992, nebyla žalobkyně nájemkyní tohoto bytu. Dovedl dále, že nejde ani o byt služební ve smyslu ust. § 7 odst. 1 písm. c/ citovaného zákona a uzavřel, že na souzenou věc proto nedopadá ustanovení § 709 obč.zák. o služebních bytech.

Proti tomuto rozsudku podala žalobkyně dovolání, které odůvodnila poukazem na ustanovení § 241 odst. 3 písm. d/ o.s.ř. Dovolatelka má za to, že věc měla být po právní stránce posouzena podle § 709 obč.zák., a namítá, že ke dni účinnosti zákona č. [102/1992](#) Sb., byl nájemcem předmětného bytu voják z povolání (npor. J. S.), což bylo v řízení doloženo i evidenčním listem, a poté se stala jeho

nájemkyní žalobkyně, která je rovněž vojákem z povolání. Předmětný byt tak měl a má charakter bytu vymezeného v § 8 citovaného zákona, a proto nepřichází v úvahu aplikace § 703 obč.zák. o vzniku práva společného nájmu bytu manžely. Navrhla, aby napadený rozsudek byl zrušen a věc byla vrácena odvolacímu soudu k dalšímu řízení.

Žalovaný ve svém dovolacím vyjádření navrhl, aby dovolání bylo jako nedůvodné zamítnuto, neboť v řízení nebyl prokázán "služební charakter" předmětného bytu.

Nejvyšší soud jako soud dovolací (§ 10a o.s.ř.) konstatuje, že dovolání bylo podáno včas, osobou k tomu oprávněnou - účastnicí řízení (§ 240 odst. 1 o.s.ř.), za splnění podmínky povinného advokátního zastoupení dovolatele (§ 240 odst. 1 a odst. 2 o.s.ř.) a je podle § 238 odst. 1 písm. a/ o.s.ř. přípustné, neboť směřuje proti rozsudku odvolacího soudu, jímž byl změněn rozsudek soudu prvního stupně ve věci samé.

Dovolání je důvodné.

Podle § 241 odst. 3 písm. d/ o.s.ř. lze dovolání odůvodnit tím, že rozsudek odvolacího soudu spočívá na nesprávném právním posouzení věci.

O nesprávné právní posouzení ve smyslu uvedeného ustanovení jde tehdy, jestliže soud posoudil věc podle právní normy, jež na zjištěný skutkový stav nedopadá nebo právní normu, sice správně určenou, nesprávně vyložil, případně ji na daný skutkový stav nesprávně aplikoval.

Podle § 8 zákona č. [102/1992](#) Sb., který nabyl účinnosti dne 5. března 1992, jsou byty, které mají přechodně charakter služebních bytů, jednotlivé byty v domech ve vlastnictví obce nebo státu, které získaly subjekty zde vyjmenované ze státní bytové výstavby pro ubytování vojáků z povolání a příslušníků ozbrojených složek uvedených v § 7 odst. 1 písm. c/ tohoto zákona, jestliže jsou jimi užívány ke dni nabytí účinnosti tohoto zákona; tyto byty pozbudou své povahy, jestliže nájemce není nebo přestal být vojákem z povolání nebo příslušníkem ozbrojené složky nebo jestliže nájemcem se stala i jiná osoba.

Z ustanovení § 8 uvedeného zákona, které navazuje na vymezení bytů určených pro ubytování vojáků z povolání, jako bytů služebních (§ 7 odst. 1 písm. c/ cit.zákona) vyplývá, že jde o byty, které byly - jako jednotlivé byty - získány zde vyjmenovanými subjekty ze státní bytové výstavby, a které se nacházejí v domech ve vlastnictví obce nebo státu (významný je zde tedy uvedený vlastnický vztah). Určujícím pro charakter bytů, vymezených v § 8 cit. zákona je dále skutečnost, že tyto byty byly užívány k 5.3.1992 vojáky z povolání (příslušníky ozbrojených složek); není-li tomu tak, nebo stala-li se nájemcem i jiná osoba, takovýto byt ztrácí charakter bytu podle § 8 cit. zákona. Slova zákona "stala-li se nájemcem i jiná osoba" nelze interpretovat jinak, než že jsou tím míněny případy, kdy se nájemcem takového bytu stala osoba odlišná od osoby, pro jejíž ubytování byl byt určen, tj. osoba, která není vojákem z povolání (příslušníkem ozbrojené složky), nikoli i případy, kdy byt byl k 5.3.1992 užíván vojákem z povolání (příslušníkem ozbrojené složky), který následně svůj nájemní poměr ukončil (např. v důsledku přeložení) a nájemní smlouva ohledně takto uvolněného bytu byla poté (bezprostředně) uzavřena s jiným vojákem z povolání (příslušníkem ozbrojené složky). Názor, podle kterého by i v posléze uvedených případech byt ztratil charakteru bytu podle § 8 cit. zákona by byl v rozporu především s jazykovým a logickým výkladem uvedeného ustanovení, ale i s účelovým určením těchto bytů jako bytů sloužících k ubytování zde uvedených osob (byť pouze na dobu, po níž budou splněny zákonem vyžadované podmínky).

Odvolací soud zaujal v projednávané věci právní názor, že pro posouzení charakteru předmětného bytu jako bytu podle § 8 zákona č. [102/1992](#) Sb. je rozhodující okolnost, zda žalobkyně byla ke dni

účinnosti citovaného zákona nájemkyní tohoto bytu; okolnost, kdo byl k uvedenému datu nájemcem bytu (zda to byl voják z povolání, resp. příslušník ozbrojené složky) nepovažoval za právně relevantní. Tím, že odvolací soud přijal nesprávný (neúplný) právní závěr, pominul skutková zjištění, která odpovídají právnímu závěru správnému, resp. je nepokládá za podstatná (v této souvislosti lze poukázat např. na obsah listin, konstatovaných k důkazu při jednání před soudem 1. stupně - č.l. 10 verte, 14 spisu). Objektivně proto i jeho skutková zjištění zůstala neúplná, což jinak zakládá - za podmínky, že postup soudu je vadný z hledisek, jež vyplývají z ustanovení § 120 odst. 1 a 3 o.s.ř. - tzv. jinou vadu řízení, jež naplňuje dovolací důvod podle § 241 odst. 3 písm. b/ o.s.ř.

Z uvedeného vyplývá, že dovolání je důvodné. Nejvyšší soud proto podle § 243b odst. 1 části věty za středníkem o.s.ř. rozhodnutí odvolacího soudu zrušil a věc mu podle § 243b odst. 2 věty první o.s.ř. vrátil k dalšímu řízení.

Právní názor dovolacího soudu je pro odvolací soud závazný (§ 243d odst. 1 věta druhá o.s.ř.).

V novém rozhodnutí o věci rozhodne soud o náhradě nákladů řízení včetně řízení dovolacího (§ 243d odst. 1 věta třetí o.s.ř.).

© EPRAVO.CZ - Sbíрка zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Nový zákon o veřejných dražbách, aukce a obálkové metody](#)
- [Pohled přes hranice - natáčení pornografických klipů jako důvod výpovědi z nájmu bytu](#)
- [Nařízení EU o umělé inteligenci a jeho dopady na využití jazykových modelů v advokátní praxi](#)
- [Revize zájezdové směrnice: co přináší, co hrozilo a co to znamená pro praxi](#)
- [Kupní smlouva o převodu nemovitosti bez uvedení výše kupní ceny](#)
- [Druhá „tlačítková novela“: povinné tlačítko pro odstoupení od smlouvy](#)
- [Souhlas s veřejným užíváním pozemku jako překážka nároku na bezdůvodné obohacení - nález Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 2541/25](#)
- [Kupní smlouva bez přesného určení kupní ceny](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 36.: Doložka o mlčenlivosti](#)
- [Detekce podezřelého obchodu v kontextu hazardních her](#)
- [AI omnibus](#)